

# СЕЉАК.



## ИЛУСТРОВАНИ НЕДЕЉНИ ЛИСТ за целокупну економију, умјетност и обртност.

ГОДИШЊА ПРЕДПЛАТА:  
у Аустрији 5 фор.

ИЗДАЈЕ И УРЕЂУЈЕ: Др. Ђорђе Радић.

ГОДИШЊА ПРЕДПЛАТА:  
у Србији 50 гр. ч.

Изази сваког другог понедељника на читавом  
табаку и доноси илустрације и прилоге. — Предплата се  
шаље уреднику „Сељака“ у Н. Сад, али се може пред-

платити и код уредништва „Напредка“, „Данице“ и  
„Заставе“. — За Београд и целу Србију прима предплату  
књижара г. Велимира Валожића у Београду.

Број. 13. и 14.

У Новом Саду 8 Јула 1868.

Год. VII.

### Позив на предплату.

Ону поштовану господу предбројнике, којима време предплати излази, умољавам учтиво да предплату поновити изволе.

Подпуни бројева од ове године немам више.

Цена је у Аустрији на годину 5 фор. а. вр., а у Србији 50 гроша чарш.

Предплату примају, осим уредништва листа овог, сва у Новом Саду налазећа се уредништва србских листова, а у Београду и за целу Србију: Књижара Вел. Валожића у Београду.

Да би једном крај био поговарању: да неће „Сељак“ излазити, јављам овим, да је то измишљотина беспосличара! „Сељак“ ће и од сада као и досада редовно сваког другог понедељника на читавом табаку излазити.

Уредник „СЕЉАКА.“

### О изображењу сељака.

#### IV.

У прошлом чланку смо рекли, да су од они 60 и неколико једноставни ствари које су до данас пронађене, само 11 за економа од велике, пак и од највеће важности, јер их, и само њи лучбар налази у свима економским производима, у царству биља и животиња, и оне су најнужније за створ биља и састав животиње. Ја ћу их овде навести;

ево их: водик, угљевик, киселик, гушик, креч, горчица (земља), пепелик (Calium), содик (Natrium), праник (Phosphor), сумпор и гвожђе.

Из тих твари је цела биљка са свима њеним честицама састављена; у жили, стаблу, листу, соковима, дрвету, језгру, лици, цвету, плоду, шкробу, шећеру, уљу, живици (смоли), ветрећем уљу, у мирисним и отровним тварима и т. д. налазимо више мање гореспоменутих једноставних твари.

Ал' и у животињи налазимо такођер те исте

твари и никоје друге; налазимо их у мозгу, у жи- лама, у масти, у костима, у пљувачки, стомаку и крви, у длаци, перју и папцима итд. у течној и тврдој балеги.

Заиста је чудновато, шта ово мало твари раз- ним спајањем и оделивањем у биљу и животињи производи, а тај производ бива непрестаном меном и путовањем.

У биљу и животињи чини се, као да је тих једноставних твари нестало; ми видимо друге из- гледе, друга делања и друга својства. Угљевик се у биљу претвори у сасвим тврдо тело из присво- јене плинасте угљевите киселине, а чврсто тешко гвожђе је сасвим течну у животињској крви и прѐ- узме црвенило на себе. И опет остају непоколе- биме ове твари код свију спајања и раздвајања, код сваке промене, код непрестаног путовања у њио- вим неразорљивим особеностима; лучбар (кемик) на- лази код свију промена угљевик, гвожђе, праник итд. у најпростијој, најједноставнијој особеној фор- ми опет, нарочито онда, кад разне творине биља и животиња свом разорењу саме предходе, или их човечија рука на то предводи, особито кад се изгору. Спојени састави разделе се мало по мало у најјед- ноставније саставе, које се обично само из две јед- ноставне твари састоје, од којих се кисик мало гди не налази, као н. пр. у сумпорној киселини, у уг- љевитој киселини итд. — Те једноставне твари су безсмртне, т. ј. никад се разорити не могу. Гвож- ђе, праник, сумпор итд. остају у сваком споју у- век једно и исто, ма се они у том споју и друг- чије указали и другчије дјелали. Водик и киселик свако за себе гору, и одржавају горење сваког го- рећег тела; а спојени чине течну воду и гасе ва- тру. Познато је, да је спој од водика и киселика наша вода.

У њивој једноставности нигде не налазимо те твари, увек у сајузу са другим тварима. У води је водик и киселик спојен. Киселик се споји са угљеном и чини угљевиту киселину, са гушиком спојен чини салитрену кеселину (шатвасер); ниша- дор ништа друго није но спој водика и гушика и т. д. У једноставност њиву може их само лучбена умјетност раздвојити; у природи има довољно тако прости спајања.

У нашем економском биљу има највише кисе- лика, водика, угља и гушика,

Ми имамо јасна доказа, да ове твари из зе- мље, воде и ваздуха долазе и биљу одилазе да га ране.

Ми имамо јасна доказа да сво биље ове твари усисава, само свака врста биља у другом размеру. Где у земљи тих твари у довољној количини нема, тамо биље успјевати не може.

Узрок, зашто једно ил' друго биље више или мање горепоменутих твари узима, лежи у природи семена, у ком се првобитна рана налази.

Између царства камења и царства биља, го- лема је разлика. У првом не налазимо никаква жи- вота, никакви органа, никаква раста, никаква ум- ножења нит' разплођења; а у другом видимо све у најлепшој мери, први живот, чланковито тело, овде се показује раст, умножавање и сполно, родовно разплођавање. И зато су опет оба ова царства јако једно с другим скончана. Царство камења може обстати без биља, ал' биље без камења ни- како.

Земља не одржава и не рани само биљку, него добије, тако рецимо из благодарности за своју ће- лавост од биља најлепши и најкраснији огртач, које је из небројених разних лишћа и шарена цвећа от- кан. Ово је естетично спајање оба ова царства. Е- стетичним спајањем са царством биља добије зе- мља тек своју драгост за човечије око, и онда је за човека прави рај!

### Неколико речи у обрану корисних тица.

#### III.

Сад нам се намеће питање, које су то тице, што их ваља штедити? Може се лако одговорити, да су то све оне, које конабе бубе и мишеве; али које су те? Ево их:

Дрозд (*Turdus musicus*), имелаш (или ве- лики дрозд); све тице из врсте *Sylvia*, дакле: сла- вуј, црвендаћ, жутовољка, брођица, ца- рић, пољска шева, говедарка (или плиска), ласта, ластавица, брегунца, ноћни ко- бац (или ђук, козар), мухоловка, ковач (или пузавац), све врсте сеница, петлић, до- маћи и пољски врабац, зеба (или финка), чеш- љуга (или штигљич), чизак (или цајзл), стрнади- ца, сврачак, чворац, врана, сива и пољска врана, чавка, вуга, пупавац, (или кукави- чји коњ), смрдиврана, кукавица, вијоглав- ка, сви детлићи, кос. Из врсте тица грабљи- вица: мишар, кукувџа, буљина, сову- љага, еја, кулик (*Regenpfeifer*) вивак.

Што се може замерити неким и неким од тих наведених тица, то је, да се по гдеке не ране само бубама и црвима, него добију вољу и на зрневље, које човек није узгаио за њих. Тај приговор и ту замерку баш хоћемо да посмотримо из ближе, јер често бива, што но реч, да се лула истреса с пе- пелом.

Већ по самом кљуњу може се видети на тици, каквом се раном храни. Танак, заштрљаост кљуна

није никако згодан за разбијање зрневља; такав је дакле кљун створен само за бубе и црвиће. А то одиста и видимо скоро у свију наших певачица. Али овамо иду и ласте, ноћни конци и кукавице, које такође заслужују сваку штетњу и обрану. О ластама не ћемо много да говоримо; у нас, хвала Богу, није још до тога дошло, као у других народа, где се шта више ласта сматра још и за тицу грабљивицу. Што отиц напоменусмо, да неке и неке тице налазе у нас заштите у народном веровању, то ево већ прво и прво видимо у ласте. Ласте држи наш народ за свете тице, које је греота убијати. Ево како он о њој приповеда. Кад су неверници били распели Исуса Христа, мучили су га још онако на крсту свима мукама, мислећи, да још није мртав. Око крста облетале две тичице, ласта и врабац. Ласта је било жао, што толико муче Христа Бога, па је непрестано цвркулала: „мрт! мрт!“ (мртав), не би л' га се већ оканули; а врабац, коме је ваљада говело то мучење, цвркутао је све једнако: „жив! „жив!“, те су тако Исуса још више мучили. С тога је Бог благословио ласту, и рекао, да је нико живи не сме убијати; а врапца је проклео, и да га сваки свугде, где га год нађе убија и разациње на крст и мучи разним мукама, као што су поганици мучили сина Божија. Овако сам бар ја слушао за моје малоће у родноме своме месту, и не знам, да ли још где постоји то веровање. (Покојноме Вуку као да то није било познато, бар нема ништа прибележено у његову „Рјечнику“ и у „Обичајима народним“). По томе дакле има ласта за себе сигурна леђа, али тим мање сиромаш врабац; и колико је по томе наш народ код прве праведљив, у толико је неправедан према другоме, као што ћемо мало ниже видети.

Исто је тако и с кукавицом. И за њу наш народ држи, да ју је грехота убити, али је већ у Дубровнику бију и једу, па се још хвале, да се њоме добро хране.\*) И Немци је особито радо тамане. За њу се зна, да се храни самим бубама, гусеницама и црвима, и с тога је од велике хасне. Што се дакле од гусеница ухвате за желудац, држе, да јој је желудац космат.

Ноћни кобац или ђук иде ноћу у лов на лептирове и друге ноћне бубе, па том приликом улеће често у стаје, где овце и козе станују, те од туд је баш и постало криво мњење, да он измузе козе све до капи, док год се не исуше вимена, од куд га неки зову и козар или козодој.

\*) Поглеј „Живот и обичаји народа српскога од В. С. Караџића“, на стр. 224. и у „Рјечнику“ код речи „кукавица.“

И за детлиће се говори по гдешто рђаво; а то с тога, што он набушује дрва (отуда се зове и кљ уј дрво), те се у избушени мести често прикупља вода, те дрво може да натруне. Али то нису само којекакове керетеке од њега, него он кљује само с тога у дрво, да тим начином истера бубе и црве из њихових зачкољица, те да их исконаби. Ако тругим којим начином може да добије хране, то је толико паметан, да је претпостави томе мучноме истеривању буба. Има примера, да је долазио по храну на саме прозоре, ако му је когод поставио или ако се случајно ту затекла.

За имелаша или великог дрозда веле неки, да је врло штетљив; а то доводе из тога, што се он храни понајвише јагодама од имела, па семење од њих несварено са нечисти издаје од себе, те се то семење ухвати о грање, и изникне отуд, нов, „врло штетљив“ шиб. То стоји; али сад се пита, е да ли је корист од имелаша већа, него што је та штета, што је почини? У опште кад се узме, никад не изникне на једном цвету толико шибља, да ће му бог зна како наудити. А друго ту је врло лако помоћи: ваља само шибље исећи, чим се појави, па мирна Бачка. Па осим тога имелаш конаби и сила буба — и тога ради га баш ваља узети у обрану.

Друкче би и то стајало, да ваља истребити и све остале тице, које имају прохтева на трешње, крушке, грожђе итд., а то су трешњарка, вуга, вијоглавка, врабац и мн. др. Рећи ћемо коју о врапцу, да се не помисли, да смо оно отиц о користи врапца рекли тек онако од ока, само да се каже. Мислим, да ће се најбоље његова корист увидети из једног врло познатог примера. Пруски краљ Фридрих велики држао их је, баш као и ми, за врло штетљиве тице, те заповеди с тога, да се у свој околици око Потседама сви врапци поубијају, мислећи тим начином, задржати и сачувати трешње за себе, а не да му их ти прождрљивци прождеру. Ал' гле чуда! Друге се године паплоди толико гусеница, да се плод није могао ни развити, а камо ли сазрети — иначе су све те гусенице врапци исконабили! Тако би исто било, кад би хтели истребити и остале тице, које се хране и воћем!

У исти ред иду и гавранови и вране. Они се по који пут појаве у такој множини, да их је „мрско“ гледати. Од њих нема човек никакве штете, а кад кажемо, да се хране бубама, црвима сваке врсте, стрвинама итд., то ће сваки увидети, да су од велике вајде. Јер шта раде гавранови на ђубрету, које је ратар изнео из села на поље, него траже у њему црвиће, те их конабе! При орању своје њиве могао је сваки ратар лако видети, да



илне вране иду за његовим плугом, а то чине само тога, да похватају црве, што их је плугом изрио из земље. Исто то чине и чворци и говедарке, кад јатомице нагрну на крда од оваца, јер требе са њих разне бубе. Па ипак се гавранови и вране тамане, место да се онај прах и олово, што се на њих истроши, употреби на тамањење крадљивих сврака, које најрадије лове младу тичад! Сећам се тако, да је пре неких година издана у банатској војничкој крајини од власти заповест, да се убијају вране, и за те су издаване награде! Али поред такве недокучљиве слепости од стране власти не може се сила прокопсати.

Па тако је и са совама. По што оне излећу само ноћу, то тако мора да смишљају каквог врага. И оне нису доиста заслужиле гоњење: оне конабе разне животињице, шкодљиве усевима. Али зар оне нису тице злослутнице, које само смрт наговешћују? Колико се пута човек вара! Будући радо лете на светлост, а код болесника обично ноћу свећа гори, то многи лаковерник држи, да су оне предсказале томе сиромашу смрт; — па још ако се, на несрећу догоди, да одиста умре болесник, е онда ништа лакше, него да се та сујеверица још чвршће укорени. Међу тим зна се, да су све сове најкорисније тице, које се хране више шкодљивим бубама и мишевима, него ли корисним тицама. С тога не би само доста било, да се сове штеде само, него би их ваљало и неговати и гајити, да их што више буде на корисном стражарењу над околицом. Наши свештеници и народни учитељи добро би учинили, да поуче народ сваком приликом, које су му тице од хасне, које ли не.

У сасма шкодљиве тице рачуна Карло Фогт ево ове: уопште све соколе, јастребове, коцце, роде (штркове у Бан.) и свраке. Да ли је пак и рода шкодљива, није извесно, бар се не можа из речи Фогтових извести јасно; рода се храни бубама, пужевима, жабама, гуштеровима и мишевима, само што по који пут хоће да смакне и по коју рибу, тичиће и младе зецеве. Осим тога спадају у шкодљиве тице још и орлови и чапље.

Човек ће сам знати, шта му ваља радити, да што боље прокопса са својим усевима, виноградима и воћњацима. Ако је у списку изостала која корисна или у последњим редовима која шкодљива тица, то ће свако лако моћи сам увидети; најглавнији су представници и од једне и од друге врсте наведени. На послетку стављам ово неколико речи сваком брату Србину на срце, који за тим тежи,

да се већ отресемо једном лажних сујеверица и предрасуда. Оне ће нам само шкодити, никад користити.

### Право време жетви.

Могу рећи да се код нас уопште са жетвом сувише доцкан почиње, а кроз то сваки економ себи по насоб а и народном иметку велики уштрб чини. И зато ми допустите ово неколко редова.

Право време кошењу жита и овса настало је, кад се, згњечив зрно жита ил овса међу палцем и показним прстом, неукаже млечна течност; а код ражи и јечма неукаже водена течност у облику капљице, од прилике тако велике као у највеће чиоде глава; зрно је онда још сасвим меко и даје се међу поменути два прста као ћирис разгњечити. У овом ступњу дозревања је слама, клас а и зрно више зелено нежел мрко ил жуто. У овом добу је срх (die Kante) још зеленог јечменог зрна меке боје, и зато му је изглед мрко-пругаст.

Право време кошењу је прошло, кад је слама пожутила и зрно своју боју добило. Онда се губитак већ више избећи неће, а и брашно је презрелог, стаклењастог жита лоше и мање питаво.

Сазревал рана неједнако, онда се треба по оним деловима равнати што већину сачињавају.

А. Стоић.

### Голубачка мува.

Како је ова мува, управо да речемо мушица убитачна по стоку, то најбоље знају сељаци, који у оном предјелу станују. —

Прама селу Голубцу у окружију пожаревачком у Србији има на десној обали (идући из Београда доле), једна пећина, где се те мушице роје. Оне нису веће од вински мушица, и највише наваљују на рогату марву, особито на гола места т. ј. на места која на телу нису длаком обрастла. Оне говече тако избоду, да за кратко време говече угине. Помоћи нема друге, но да сељаци своју стоку преко дана у стаји држе, а ноћу их на пашу ил' рад терају. Ал' Ердељани сведоче, да и ноћу нису мирни, већ морају ватру наложити, да се од тих мушица бране.

Сви досадашњи покушаји за утамањивање те мушице код Голубца осташе безуспјешни, а по свој прилици зато, што мора бити, да се и на другим местима која покрај дунава леже, легу.

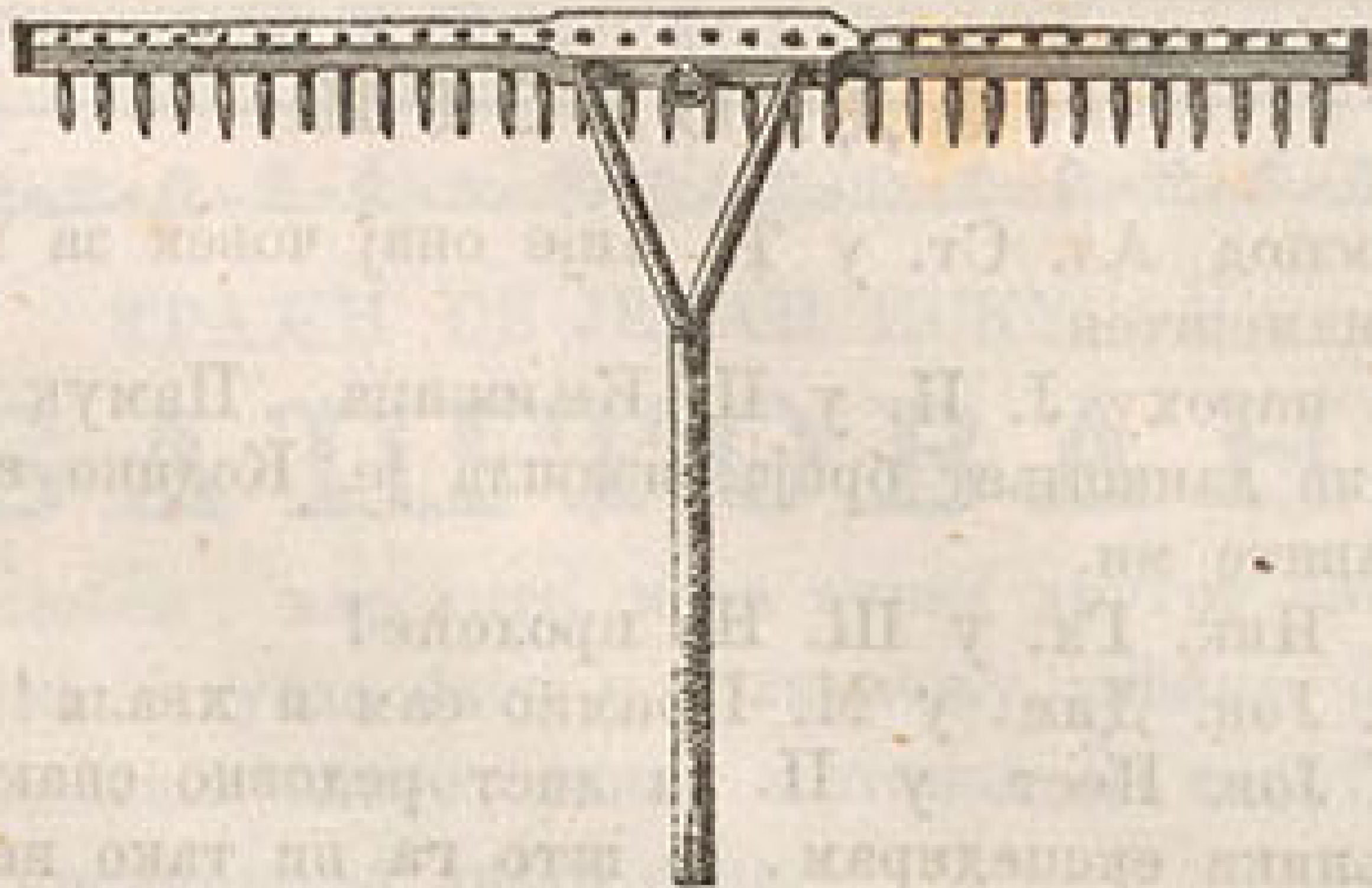
### Какови послови падају у месецу јулију?

Послови су у овоме месецу такви, што не трпе заустезања и оклевања, а то је још заостала

жетва, увозење покошене ране и вршитба. Као што у почетку овога месеца кише и сувише би, то није одговарало послу овога месеца. Жито је сазрело пак се коси и увози. Ако је сувише велика препека, ваља некошену јошт рану јутром и вечером косити, да се неби зрно млатило, а и увозити ваља у то исто доба, да се при товарењу неби такођер млатило. За увозење треба суво време изабрати, да снопови суви у камару дођу, јер ако су снопови влажни у камари садевени, онда жито поцрни, а брашно је од таковог жита горко; а што је најглавније, нема таково зрно ни добре цене при продаји.

Зрно је онда зрело, кад измеђ' два нокта претиснеш, пак ти се брашно распе.

Врло је добро, кад се покошена рана један ил два дана у руковедима остави, да се од оне, у њој налазеће се влаге изноји и просуши, особито ако је њива травна била, да се та трава изсуши, и да се влажна јошт у камару не садева. Покошена рана, у којој се таква зрна налазе, да се јошт, кад претиснеш, по прстима мељају, мора се у руковедима и дуже оставити да отврдне, јер се таково зрно у камари без сунца тако осуши, да сама кожа остане, а врло мало брашна, а и ону праву црвену боју губи, која је такођер при продавању нужна, а и тежину губи. И то је врло нужно, особито ако је време влажно, да се стрњика дужа остави, да неби покошена и прилегнута рана сасвим на земљу пала, него да се на стрњики мало придржи, како би се тако и боље осушила. Снопље не треба никад јако бацати, особито онда не, ако је време врло суво; тако исто не треба снопље тако по земљи вући, да се класје круни, него пазљиво и лагано са снопљем поступати ваља. После коситбе треба класје што испод косе падне покупити и у снопље такођер везати. С' једном речи, с' покошеном раном штедљиво поступати треба. За купљење тога заосталог класја не треба узети гвоздене грабље, но обичне, пошироке дрвене, као ове овде насликане.



Коње и краве треба од фришке ране чувати, јер им то наглу смрт нанети може.

Рогату марву и свиње ћеш најбоље од болести сачувати, ако је чешће купаш; јер овога месеца брзо једна ил' друга болест на марву наиђе, због велике препеке.

Овога се месеца трунташи туку.

Сваки сељак мора на ред овога месеца пазити, да не мора оне послове ноћу, недељом ил' свецем радити, што је могао у раденим данима учинити, јер и човеку и скоту ваља онај од Бога за одмор опредјелени дан, за то оставити.

Желиш ли у твом раду од Бога благослова, мораш га и слушати, а друго: подај сваком своје! Имаш 6 дана радити, а седмог дана одмори и себе и скотове, без који ништа нису у стању учинити.

Овога нам се месеца дан с' једног сата смањава, јер са 16 $\frac{1}{4}$  сати почиње, а овршава са 15 $\frac{3}{4}$ .

Кад, и како ваља шпаргле сећи?

Кад су шпаргле већ у четврту годину ступиле, онда се могу за кување сећи. Има их и такови баштована, који већ не могу право време да дочекају, него је секу већ у трећој години; и то се може чинити, ал' са својом собственом штетом, јер што се шпаргле раније почну сећи, то ће раније престати рађати. Ал' при свем том, ако је који корен по гдекоју лепу и снажну шпарглу изтерао, а баштован баш не може да ју гледи, а оно нека му је просто, нека једну ил' највише две с' једнога корена одсече, ал' најснажније. Без да се корену и најмање шкоди, може се од четврте године даље шпаргла сећи, но само оне бирати, које су најјаче. Тек у шестој години могу се све крупније без разлике сећи. Таквим поступком могу те шпаргле 18—20 година трајати.

Шпаргле доспевају друге половине месеца априла; кад јој стабла 4—5 прстију високо нарасте, могу се већ сећи, које ил' јутром рано, ил' пред вече чинити треба. За сечење има ножева направљени, ал' се могу и обичним правим, оштрим ножем сећи. Пре него што ћеш шпарглу одсећи, одгрни мало земљу око ње, да видиш, да нема још који изданак поред ње.

Шпаргле се косо секу, а место се оно одма земљом затрпа, да се неби земља око корена осушила.

## НЕЛ СЕ ЗНА.

G. L. (Изложбе су данас државни обрти). Пре 20 година почели су пријатељи стручнога Напредка настојавати око проницања поједини струка уређивањем изложба, у које су се плодине и творине надтицале, те овако на веће и веће савршенство подтицале; ал данас није подузетницима тих изложба до унапређења човечије дјелатности, већ до властите користи, јер им изложитељи и посјетници изложбе морају донети силне новце. — У том се погледу отликује лањска париска светска изложба, нарочито тежњом за добитком. — За аустријске изложитеље платила је бечка влада 150.000 фор. на трошкове за грађење врата, патоса, прозора и унутрашњег намештаја изложбене палате, а читава та палата остала је граду Паризу. Ова варош и сва земља обогатила се је лане навалом мноштва страних људи, јер су хиљада и хиљада људи на жељезницама, у гостионицама, позориштима и дућанима оставили стотинама хиљада форината. То је све смислио Наполеон, који се зна и у ратно и у мирно доба валану користити новцем других држава и народа. Зато је и певао лане тај мудријаш љубезну песму мира, јер не би му народи у ратно време путовали у Париз. Оне награде што је поделио отликованим изложитељима, повратило му се стоструко у државне благајнице. — Изложбе су дакле данас „државне трговине“, — мудрост светом влада.

\* Пре него што ћу моје келерабе на баштованску изложбу у Дражђане послати, изложићу их у дворани „друштва за радиност“ на углед. Ко их жели видети, нека дође у поменуто друштво у среду 10., четвртак 11. и петак 12. јулија у које доба оће.

Др. Ђорђе Радић.

## НОВА КЊИГА.

Изашла је нова књига економска, коју сам на основу сопственог искуства написао, под насловом:

### ПАМУК

у бонатичком, трговачком и економском обзиру.

Увидивши голему важност овога биља, и уверивши се да та биљка код нас добро успјева, написао сам књижицу ову у корист обшту, јер хиљадама форината иде за памук из наше земље, а тај би новац могао код нас у земљи остати.

Књижица је ова прва у србској књижевности, која је у тој форми изашла, јер при ботаничком опису памука насликане су две врсте памука, поред њи је у тексту прилепљена једна колицина природна памук, који је код мене растео, да би се свако о доброту код нас растећег памука видети могао. При трговачком опису има 4 врсти памучни тканина, које су башка на

једној табли прилепљене; а при екопомском опису је сав рад око памука обширно изведен.

Књига је ова тако удешена, као што за боље разјаснење излазе у Паризу извештаји о лањској светској изложби.

Као што ће свако увидети, да је и посао и трошак око ове књижице био голем, јер ни једнога ни другога нисам жалио, само да и ми у свачем напредујемо.

Цена јој је 40 нов. а. вр. у Аустрији, а у Србији 4 гроша чарш.

Семена од памука моћи ће се у своје време од мене добити.

Књижица се ова може добити у Новом Саду: код мене самога, у Панчеву: Код одбора за разпростирање корисних књига. у Вршцу: Код г. Симе Бакића учитеља, у Сентомашу: Код гг. браће Р. Стефановића, у Осеку: Код г. Глише Аргировића, у Митровици: Код г. Павле Па наотовића, у Старом Бечеју: Код г. Ђор. Глибоњског учитеља, у Пожеги: Код г. Спиридона Кушевића трг., у Руми: Код г. Стевана Јаквљевића, у Шиду: Код г. Петра Цвеића, у Чакови: Код г. Симе Д. Петровића. Ако би ко и из остали србски места корисну и лепу ову књижицу за разпростирање по народу имати желио, нека ми се изволи јавити, и добиће на 8 продати екземплара, један на дар, ил' новац, како оће.

У Београду се добити може у књижарама г. Велимира Валожића.

Др. Ђорђе Радић,  
уредник „Сељака.“

На знање. Рубрика огласа стоји предбројницима листа овога бесплатно на расположењу, ма оглас колики био, само се мора на економију односити. — Иначе се плаћа од једног редка или место за њега први пут 5 нов., други пут 4 нов., а трећи пут 3 нов., а за сваки пут по 30 нов. штемпларине.

Уредник.

## ОДГОВОРИ.

Господ Ал. Ст. у Т. Није онај човек за вас био, а већ је намештен.

Г. пароху Ј. П. у П. Књижица „Памук“ као што видите из данашњет броја, изишла је. Колико вам комада треба јавите ми.

Г. Ник. Гл. у Ш. На пролеће!

Г. Јов. Дим. у М. Примео сам и хвала!

Г. Јов. Нест. у П. Ја лист редовно сваког другог понедељника експедирам, а што га ви тако недобивате, то није моја кривица; а у осталом кад такову точност у експедирању захтевате од мене, онда ми допустите, да и ја од вас иштем точност у плаћању.

# ОГЛАСИ.

Има на продаји :

1 пар црни јапански голубова са белим вратом и репом по 12 ф. а. вр.

1 пар златни фазана по 30 ф. а. вр.

1 пар сребрни фазана по 28 ф. а. вр.

1 пар бели кинезки кокошака по 12 ф. а. вр.

Где ? казаће уредништво овога листа.

## Haage & Schmidt

Samenhandlung, Kunst- und Handelsgärtnerei  
in Erfurt,

препоручују се са својима баштованским производима, како у цвећу, тако и у зелени и у економским производима. Илустроване ценовнике шаљу само онда, кад им се 30 нов. пошље, који ће се после при каквој наручбини одбити.



## Geittner & Rausch

Hochstrasse in Pest, Nr. 2.

препоручују имаоцима воденица и сувача своје велико стовариште камења, сита и све потребне сувачарске и воденичарске ствари.

## !!! ЗА ЈЕСЕЊЕ СЕЈАЊЕ !!!

G. Gleichmann, Kunstgärtner  
in Erfurt,

препоручује чисто семе од карфиола за јесење сејање, у то :

1 лот ерфуртска велика по 80 нов.

1 " " низка (Zwerg) по 3 ф.

За ваљаност семена гарантује.

ТРАЖИ СЕ ЈЕДАН ИСКУСАН

## БАШТОВАН,

не ожењен, нарочито мора поред другог баштованлука искусан бити у каламлењу воћака, са 10 фор. месечне плате, раном и станом. За кога ? Казаће уредништво листа овог.



Цес. кр.

прив.

ТРИСТАНСКО СВЕОБШТЕ ОСИГУРАВАЈУЋЕ  
ДРУШТВО.

(Assecurazioni Generali in Triest.)

СА ФОНДОМ ОД ПРЕКО 26 МИЛ. Ф.  
прима путем своје потписнице главне агенције осигураваће усева

## ПРОТИВ ТУЧЕ (ЛЕДА)

са поднуом накнадом учињене штете,  
и даје јошт к тому од сада постојећи улога  
10 процената одпуста.

Сигурност и поступак овога друштва при накнади штета није нужно обширније разлагати, које је у обште познато да је ово друштво за време 35-годишњег постојања, као што сваке године писмено објављује за штете преко

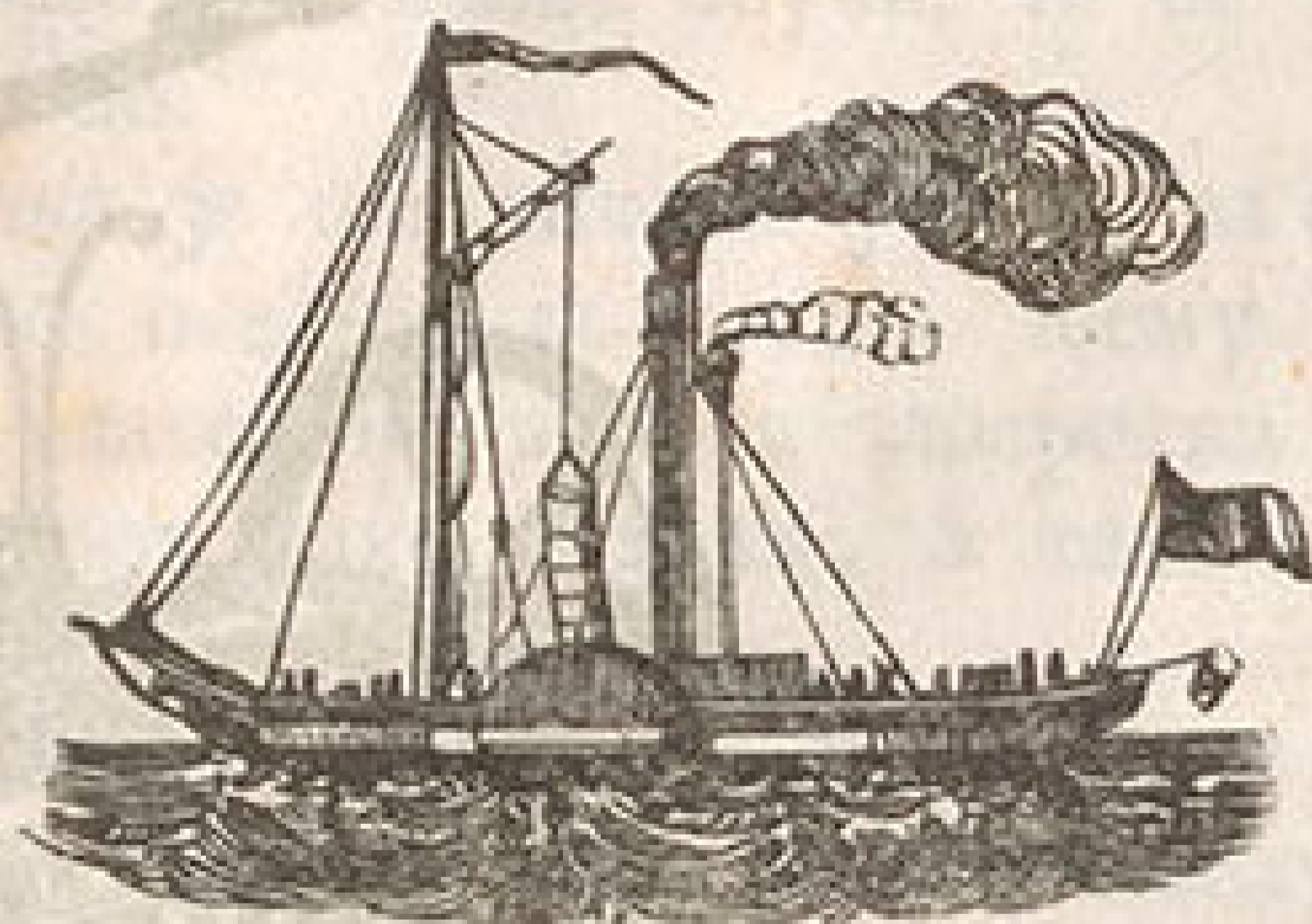
## 67 милиона фор.

платило.

Главна агенција у Новоме Саду

Сима Јос. Марковић.

Прво ц. кр. повл. дунавско паробродско друштво.



## РЕД ПЛОВИДБЕ.

Из Новог Сада у Пешту :

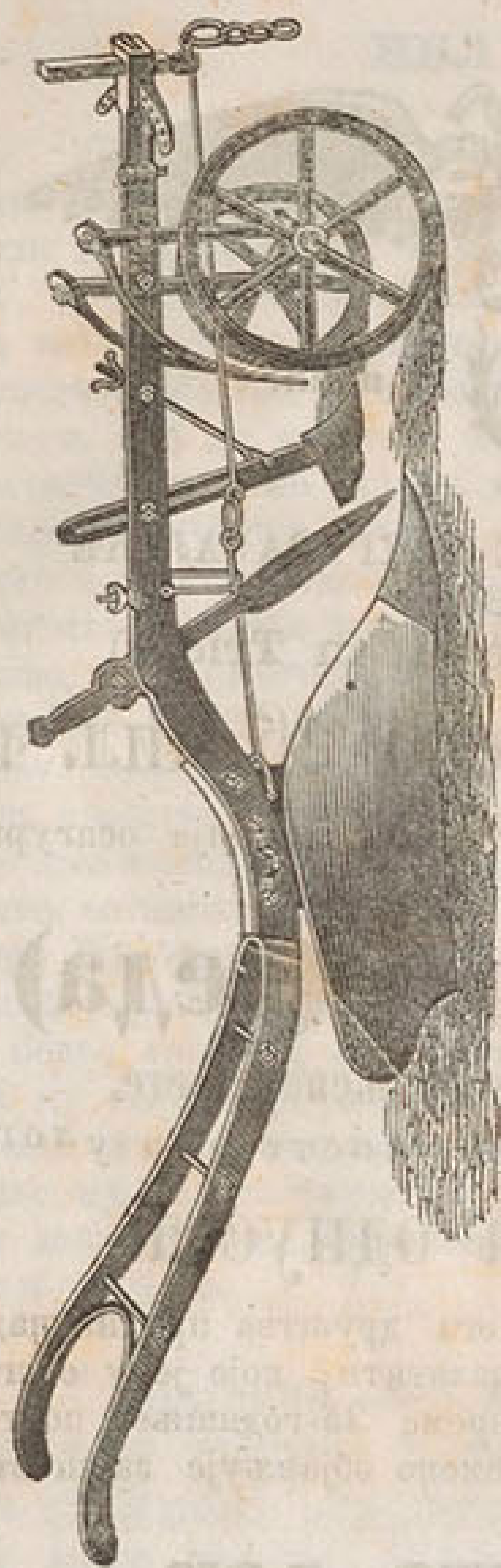
недељом, понедељником, вторником, средом петком и суботом у 12 сати ноћу.

Из Новог Сада у Земун :

недељом, понедељником, вторником, средом и суботом пола 8 сати у јутру

Из Новог Сада у Оршаву :

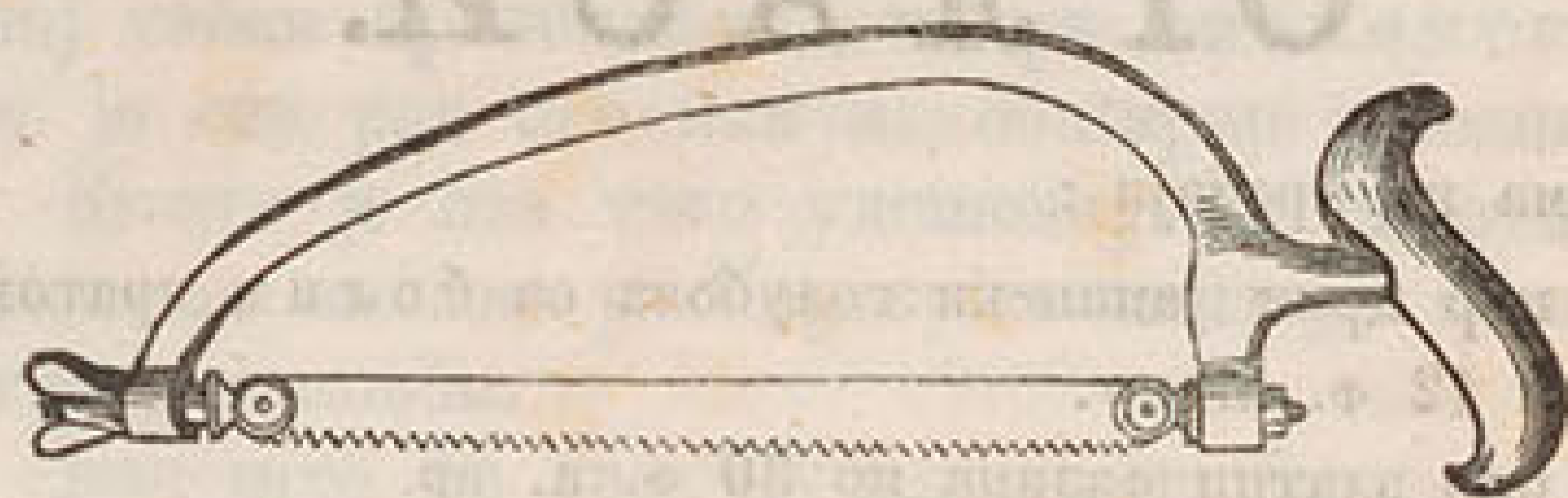
четвртком пола 1 сат изјутра.



Моје, на парижкој изложби са златном колајном награђене илу-  
гове, на којима је све гвоздено (и сам гредел) ал лако удешено, као и моје  
машине за сејање и вршење препоручујем економској публци најтоплије.

Фабрика је моја целој Европи, и најужним предјелима, као добра при-  
позната. Илустроване цјеновнике шаљем на зактевање бадава.

**H. F. Eckert,**  
Berlin.



**Gebrüder Dittmar in Heilbronn,**

препоручују своје баштованске сваковрстне и до данас за  
прве припознате сиваве. Илустроване цјеновнике шаљу  
бадава.

КОРНАЈБУРГСКИ

**МАРВЕНИ ПРА**

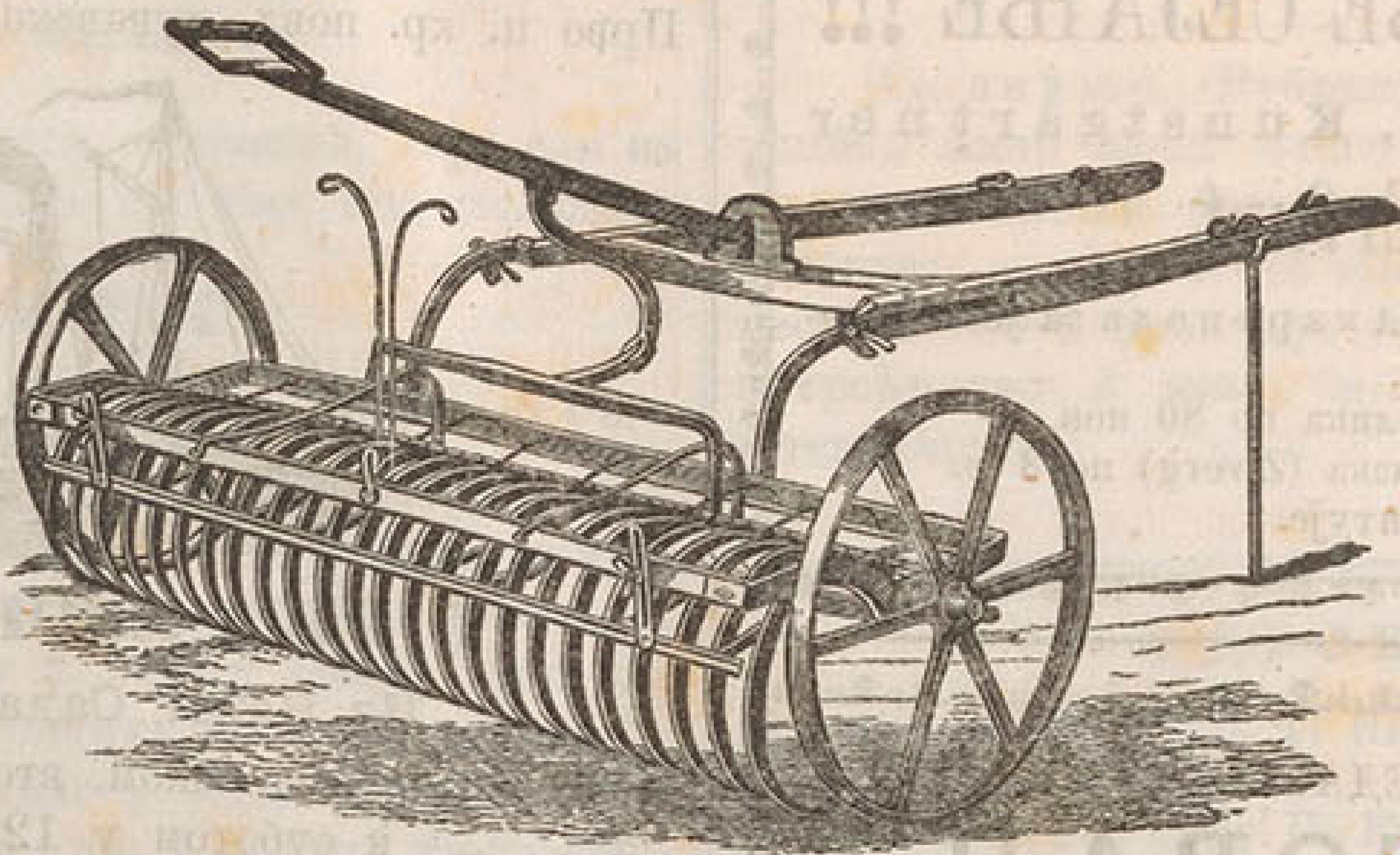
ЗА КОЊЕ, ГОВЕДА И ОВЦЕ.

МОЖЕ СЕ ДОБИТИ У НОВОМ САДУ КОД

Г. Ф. ШРАЈБЕРА.

**A. BURG & SOHN**

WIEN, Favoritenstrasse Nr. 42.



препоручују своје давна већ за добре припознате:	Сечке по . . . . .	65, 90 до 125 фр.
Машине за вршење по . . . . .	Млине по . . . . .	50, 80 до 115 „
Решета по . . . . .	Сечке за репу по . . . . .	60 до 90 „

Обширније цјеновнике ћемо сваком на зактевање бадава послати.

Платонова штампарија у Новоме Саду.